U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **M. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o námitce podjatosti ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 22 A 135/2014,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Eva Lukotková **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 22 A 135/2014.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou žalobkyní dne 21. 12. 2014 u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) bylo napadeno rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2014, sp. zn. SZ/1271/2014/4S-ZLK, č.j. MPSV-UM/10735/14/4S-ZLK, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky - krajské pobočky ve Zlíně (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 10. 9. 2014, č. j. 277618/14/VS, jako nepřípustné. Posledně jmenovaným rozhodnutím rozhodl správní orgán prvního stupně o vzniku přeplatku na dávce státní sociální podpory (přídavek na dítě) ve výši 5600 Kč a o povinnosti žalobkyně vrátit uvedený přeplatek do 20. 10. 2014 na účet úřadu, který rozhodnutí vydal.

[2] Nejvyšší správní soud obdržel dne 28. 6. 2016 námitku podjatosti vznesenou žalobkyní dne 3. 2. 2015 proti soudkyním JUDr. Evě Lukotkové, JUDr. Jarmile Ďáskové, JUDr. Miladě Haplové a JUDr. Janě Kubenové. V této námitce žalobkyně především uvádí, že se jedná o čtvrtou námitku podjatosti proti uvedeným soudkyním, přičemž její námitky podjatosti nejsou dlouhodobě řádně řešeny (dřívější věci jsou vedeny pod sp. zn. 36 Ad 18/2013, 36 Ad 10/2014 a 22 A 67/2014). Tyto soudkyně nerespektovaly procesní postupy, opakovaně porušily její ústavně garantovaná práva a jednaly v rozporu se zákonem, a tak ji značně poškodily a poškozují již od jara 2013. Dále žalobkyně namítá, že se uvedené soudkyně podílely na projednávání nebo rozhodování věci v předchozích soudních řízeních, a tedy se zřetelem na jejich poměr ve věci, účastníkům a jejich zástupcům je dán

důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Dle žalobkyně měly tyto soudkyně v souladu s § 8 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) oznámit předsedovi soudu, že je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti a předseda soudu je měl z vedení tohoto řízení vyloučit. Stejně tak mělo být učiněno v ostatních soudních řízeních žalobkyně vedených u krajského soudu.

[3] Ke vznesené námitce podjatosti soudkyně JUDr. Eva Lukotková uvedla dne 2. 6. 2016, že nemá žádný poměr k uvedené věci ani k žalobkyni a není ani nijak zainteresována na výsledku řízení. Rovněž uvedla, že neměla žádné vazby k žalobkyni ani k předmětům řízení projednávaných v dřívějších letech ve věci jmenované. Pro informaci sdělila, že žalobkyně vznesla námitku podjatosti vůči její osobě i ve věci vedené pod sp. zn. 22 A 67/2014 a usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2015, č. j. Nao 62/2015 – 46, nebyla vyloučena z projednávání a rozhodnutí uvedené věci.

[4] Soudkyně JUDr. Jana Kubenová ve svém písemném vyjádření ze dne 6. 6. 2016 k námitce podjatosti uvedla, že nemá žádný vztah ani k účastníkům řízení ani k věci samé.

[5] Soudkyně JUDr. Milada Haplová ve svém vyjádření ze dne 7. 6. 2016 uvedla, že ke dni 30. 6. 2016 rezignovala na funkci soudce.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[7] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[8] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné úvodem upozornit na to, že žalobkyně namítla podjatost rozhodující samosoudkyně JUDr. Evy Lukotkové a ostatních zastupujících soudkyň JUDr. Jarmily Ďáskové, JUDr. Milady Haplové a JUDr. Jany Kubenové, které by v uvedeném pořadí rozhodovaly v případě nepřítomnosti samosoudkyně JUDr. Evy Lukotkové. Podle rozvrhu práce však již věc byla přidělena k projednání a rozhodnutí samosoudkyni JUDr. Evě Lukotkové. Nejvyšší správní soud se proto musí nejprve zabývat tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k této samosoudkyni. Teprve byla-li by uvedená námitka shledána důvodnou a samosoudkyně JUDr. Eva Lukotková vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci, musel by Nejvyšší správní soud „v druhé fázi“ přistoupit ke zkoumání podjatosti ostatních zastupujících samosoudkyň krajského soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2015, č. j. Nao 62/2015 - 46).

[9] Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16), nikdo totiž nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Přípustnou výjimkou z této zásady je pouze vyloučení soudce ze zákonem stanovených důvodů. Tyto výjimky nejsou s uvedenou zásadou v rozporu, naopak akcentují další klíčový ústavní princip, princip nestrannosti soudců.

[10] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě.

[11] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl taktéž i soudce, jenž by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2015, č. j. Nao 90/2015 - 17).

[12] Soudkyně JUDr. Eva Lukotková dle svého vyjádření žádný vztah k věci ani k účastníkům nemá. Žalobkyně v námitce podjatosti tvrdí jen to, že podjatost samosoudkyně JUDr. Evy Lukotkové spočívá v jejím postupu v řízení o projednávané věci a v jejím rozhodování v jiných věcech. To vyplývá jednoznačně z obsahu její námitky, že v posuzované věci a v souvisejících věcech, jejichž spisové značky uvedla, byla poškozena postupem a rozhodováním i této soudkyně. Jak však plyne ze samotného § 8 odst. 1 s. ř. s. postup soudce v řízení o projednávané věci a rozhodování soudce v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech již ze zákona nemůže vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Nejvyšší správní soud již také konstantně ve své judikatuře uvádí, že nespokojenost s postupem soudce v odlišných řízeních nemůže být důvodem pro vyloučení tohoto soudce v právě řešené věci (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. Nao 97/2013 – 32). Nejvyšší správní soud má za to, že ani z vyjádření žalobkyně, ani soudkyně JUDr. Lukotkové a ani z ničeho jiného nevyplynulo, že by uvedená soudkyně měla jakýkoliv vztah k věci či účastníkům řízení, který by vyvolával oprávněné pochybnosti o nezaujatosti uvedené soudkyně v projednávaném případě.

[13] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s námitkou žalobkyně, že by měla být soudkyně JUDr. Lukotková vyloučena pro to, že se podílela na projednávání nebo rozhodování věci v předchozích soudních řízeních ve smyslu § 8 odst. 1 věta druhá s. ř. s. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je totiž nutno chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byly žalobkyně či její zmocněnkyně účastnicemi řízení a v němž by se uvedená samosoudkyně podílela na rozhodování), nýbrž instančně (srov. č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by tedy byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu (resp. Městského soudu v Praze) a následně pak v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení Nejvyššího

správního soudu ze dne 23. 5. 2015, č. j. Nao 90/2015 - 17). O takový případ však v projednávané věci nejde, a námitka v uvedeném směru nebyla žalobkyní ani vznesena.

[14] Nejvyšší správní soud proto s ohledem na shora uvedené důvody rozhodl tak, že JUDr. Eva Lukotková není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 22 A 135/2014.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu